

УДК 811.111'255.4:81'25

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/87-2-35>

Діана KIM,

orcid.org/0009-0006-5152-6805

викладач кафедри теорії і практики перекладу
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
(Одеса, Україна) kimdiana2030@gmail.com

Юлія ЧЕРНОВА,

orcid.org/0009-0009-7018-9623

викладач кафедри теорії і практики перекладу
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
(Одеса, Україна) ouensnikt@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ВЛАСНИХ НАЗВ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ДЖ. БАРНЗА «HISTORY OF THE WORLD IN 10 1/2 CHAPTERS»)

У статті досліджуються лінгвістичні та перекладацькі особливості відтворення власних назв (онімів) у перекладі з англійської мови на українську на матеріалі роману Джуліана Барнза «Історія світу в 10 1/2 розділах». Основна проблема, на якій зосереджено увагу, полягає у відсутності уніфікованого підходу до перекладу онімів у художніх текстах. Власні назви часто є носіями культурної, символічної, емоційної та оцінної інформації, тому їх переклад є складним процесом, що потребує урахування контексту, стилістики, функціонального навантаження та фонового знання.

Метою статті є аналіз перекладацьких стратегій та трансформацій, використаних для передачі власних назв у зазначеному творі, з виявленням найефективніших способів для досягнення комунікативно-функціональної еквівалентності. У роботі подається огляд теоретичних визначень поняття «онім» (на підставі поглядів О. Склярєнка, О. Грекова, Г. Косса), а також розглядаються класифікації власних назв, запропоновані М. Кочерганом та О. Карпенко. Встановлено, що до основних категорій онімів належать антропоніми, топоніми, теоніми, ергоніми, хремотоніми, зооніми, фітоніми, хрононіми, документоніми, тощо – усі вони так чи інакше репрезентовані в романі Барнза. Виділено ключові труднощі перекладу: культурна специфіка назв, багатofункціональність онімів у тексті, конотативно-естетичне навантаження, інтертекстуальні алюзії, ігри слів тощо. Порушено також проблему так званих лакун – випадків, коли в українській мові відсутній прямий відповідник для англomовної назви.

У практичній частині статті проаналізовано 358 випадків перекладу власних назв у романі, які охоплюють різні категорії онімів, описано перекладацькі стратегії, застосовані перекладачем, з ілюстрацією прикладами з твору. Визначено частотність використання різних способів перекладу онімів різних категорій.

Ключові слова: онім, власна назва, переклад, типологія, трансформації.

Diana KIM,

orcid.org/0009-0009-7018-9623

Lecturer at the Department of Translation Theory and Practice
I. I. Mechnikov Odesa National University
(Odesa, Ukraine) kimdiana2030@gmail.com

Yuliia CHERNOVA,

orcid.org/0009-0009-7018-9623

Lecturer at the Department of Translation Theory and Practice
I. I. Mechnikov Odesa National University
(Odesa, Ukraine) ouensnikt@gmail.com

FEATURES OF TRANSLATING PROPER NAMES (BASED ON THE NOVEL BY J. BARNES “HISTORY OF THE WORLD IN 10½ CHAPTERS”)

The article examines the linguistic and translation-specific features of rendering proper names (onyms) from English into Ukrainian based on Julian Barnes's novel *A History of the World in 10½ Chapters*. The main issue addressed in the study is the absence of a unified approach to translating onyms in literary texts. Proper names often carry cultural, symbolic, emotional, and evaluative meanings, making their translation a complex process that requires attention to context, style, functional load, and background knowledge.

The purpose of the article is to analyze the translation strategies and transformations employed to convey proper names in the aforementioned work and to identify the most effective methods for achieving communicative and functional equivalence. The study includes a review of theoretical definitions of the term "onym" (based on the views of O. Skliarenko, O. Hrekov, and H. Koss) and examines classifications of proper names proposed by M. Kocherhan and O. Karpenko. It is established that the primary categories of onyms include anthroponyms, toponyms, theonyms, ergonyms, chrematonyms, zoonyms, phytonyms, chrononyms, and documentonyms – all of which are represented in one form or another in Barnes's novel.

The paper highlights key challenges in translating onyms: cultural specificity of names, multifunctionality within the text, connotative and aesthetic meanings, intertextual references, wordplay, and more. The issue of so-called lacunae – cases in which the Ukrainian language lacks a direct equivalent for an English name – is also addressed.

The practical part of the article analyzes 358 instances of proper name translation in the novel, covering various onymic categories. The translation strategies used by the translator are described and supported by examples from the text. The frequency of different translation methods across the categories is also determined.

Key words: *onym, proper name, translation, typology, transformations.*

Постановка проблеми. Питання класифікації та перекладу власних назв вже довгий час привертають увагу дослідників-лінгвістів та перекладознавців. Проте навіть значна кількість робіт за цією темою не призвела до вироблення універсальних норм передачі власних назв у мові перекладу. Це пов'язано з тим, що при передачі оніму в мові перекладу необхідно враховувати низку факторів: чи збереже воно свою милозвучність; чи збереже воно додаткові конотації, якщо такі мають місце; чи не набуде воно нових небажаних конотацій, які можуть виникнути через соціо-культурний контекст мови перекладу.

Аналіз досліджень. Проблематика перекладу власних назв у художніх текстах є одним із традиційних і водночас складних напрямів у сучасному перекладознавстві. У роботі активно використано праці таких дослідників, як О. Складенко, який запропонував широке тлумачення поняття «власна назва» та підкреслив її номінативну функцію. Погляди О. Грекова й Г. Косса дозволили глибше розглянути мовну природу онімів і специфіку їхнього функціонування в різних типах дискурсу. Значний теоретичний внесок у розробку класифікаційного апарату зробили М. Кочерган, О. Карпенко, Г. Лукаша, які запропонували типологію онімів за тематичним і функціональним критеріями. У контексті перекладознавства важливими стали напрацювання М. Бережної, І. Корунця та О. Петрашика, які описали загальні стратегії і тактики передачі власних назв між мовами.

Мета статті – дослідження особливостей перекладу власних назв з англійської мови на українську у романі Джуліана Барнза «Історія світу у 10 1/2 розділах».

Виклад основного матеріалу. За визначенням сучасних дослідників, онім (власна назва) – це мовна одиниця (слово, словосполучення чи навіть речення), що служить для виокремлення конкретного об'єкта з-поміж інших подібних з метою його ідентифікації та індивідуалізації. Зокрема,

О. Складенко (Складенко, 2012) тлумачить онім як ім'я, яке вирізняє певний об'єкт серед ряду однорідних. О. Греков (Греков, 2018) подібно визначає онім як власну назву, що використовується для відокремлення об'єкта реальної дійсності від інших подібних об'єктів. Німецький лінгвіст Г. Косс (Косс, 2002), зі свого боку, вважає власні назви особливим підкласом загальних назв і характеризує онім як щось конкретне загалом. Важливо, що значення оніма розкривається лише в контексті його референта – тієї реальної особи, місця чи явища, яке ним назване. Семантика онімії включає не лише денотативну функцію іменування, а й інформацію про саму назву, стилістичні та оцінні відтінки, емотивний та естетичний потенціал. Іншими словами, власна назва може бути «промовистою», нести додатковий зміст і культурні конотації для носіїв мови. Це пов'язано з тим, що оніми тісно відображають культуру свого походження і є унікальними для неї; саме ця унікальність часто становить особливу проблему для перекладача. Власні назви слугують маркерами культурного контексту, і без належного тлумачення їхній зміст може залишитися незрозумілим реципієнту перекладу.

Для впорядкування різноманіття онімів в ономастиці розроблено кілька класифікацій. Згідно з класифікацією М. П. Кочергана (Кочерган, 2005), усі власні назви поділяються на дев'ять основних типів за їх денотатами: антропоніми (імена осіб), топоніми (географічні назви), теоніми (назви божеств), зооніми (клички тварин), астроніми (назви небесних тіл), космоніми (назви космічних утворень і сузір'їв), хрононіми (назви відрізків чи епох часу, пов'язаних з подіями), ідеоніми (назви об'єктів духовної культури) та хрема-тоніми (назви предметів матеріальної культури). Одна з найновіших типологій запропонована О. Ю. Карпенко (Карпенко, 2007), яка виділяє подібні класи онімів, хоча й у дещо іншій конфігурації: вона називає антропоніми, топо-

німи, космоніми (космічні об'єкти), теоніми (або міфоніми – назви божеств і міфологічних істот), зооніми, ергоніми (назви установ, організацій, об'єднань), хрононіми та хремотоніми. Наведені приклади типів свідчать, що оніми охоплюють широкий спектр назв – від імен людей та географічних назв до назв артефактів культури – і кожен клас має свої особливості та використання.

Переклад онімів становить складне завдання через низку чинників. По-перше, власні назви глибоко укорінені в культурному контексті: вони унікальні для певної культури, містять відсилки до історичних, міфологічних або соціальних реалій, тому їх еквівалентне відтворення іншою мовою ускладнене. Перекладач мусить врахувати культурну специфіку оніма, аби читач перекладу отримав той самий смисловий і емоційний сигнал, що й носій мови оригіналу. По-друге, оніми у художньому тексті несуть не лише номінативне, але й конотативне навантаження: вони можуть викликати певні асоціації, мати символічний підтекст або емоційне забарвлення. Наприклад, у контексті літературного твору ім'я персонажа чи назва місця часто виступає своєрідним образним маркером, що додає естетичної виразності твору. Онім у художньому контексті сприймається не тільки як «нейтральна» назва, але й як носій прихованих змістів та настроїв, тобто має конотативно-естетичну функцію. По-третє, власні назви виконують у тексті багато різних функцій – номінативну (називають персонажів, місця тощо), ідентифікаційну, текстотвірну (забезпечують зв'язність оповіді), характеристичну (розкривають риси персонажів або настрою через ім'я), символічну та інші. Така багатофункціональність означає, що неправильне відтворення оніма може призвести до спотворення авторського задуму або порушення цілісності художнього образу. Г. Лукаш (Лукаш, 1997), досліджуючи ономастикон літературних творів, зауважує, що серед різновидів онімів у тексті домінують антропоніми, які є ядром ономастичного простору твору (позначають головних дійових осіб). На другому рівні «ієрархії» онімів перебувають топоніми, що окреслюють просторові рамки дії, надаючи їй географічної конкретики. На периферії текстуального ономастикону розміщуються інші назви – похідні утворення від власних імен, авторські okazionalizmi, перифрази чи займенникові замітники, які теж можуть виконувати допоміжну роль у розповіді. Таким чином, перекладач має зважати на функціональне навантаження кожного оніма в структурі твору. До того ж у художньому стилі оніми часто набувають нових відтінків значення, стаючи час-

тиною авторського стилю та образної системи. Через усі ці аспекти процес передачі власних назв іншою мовою значно ускладнюється. Для забезпечення адекватності перекладу перекладач повинен уважно аналізувати кожен онім у контексті, враховуючи його семантику, підтекст, роль у розвитку сюжету та очікування цільової аудиторії. Отже, для якісного перекладу онімів слід обов'язково врахувати їх специфічне семантичне значення, культурно-історичне підґрунтя та широку палітру функцій у тексті.

З огляду на перелічені труднощі, у перекладознавстві напрацьовано низку підходів до відтворення власних назв, які допомагають досягнути комунікативної рівноцінності. Передусім перекладач має діяти системно: так, М. Бережна (Бережна, 2007) пропонує багатоступеневий алгоритм з 13 етапів, щоб ухвалити рішення щодо способу перекладу конкретного оніма. Цей поетапний підхід охоплює: ідентифікацію власної назви у тексті та визначення її типу (класу) і культурно-мовної належності; перевірку, чи має вона усталений відповідник у мові перекладу (наприклад, історично закріплене інше написання або традиційний переклад назви); оцінку можливості прямої передачі імені без змін – через транскрипцію або транслітерацію (особливо якщо онім не несе додаткового значення); за неможливості прямого переносу – вибір оптимальної перекладацької трансформації (семантичної чи структурної); наступну перевірку створеного відповідника на милозвучність та відповідність нормам цільової мови; врахування наявності т.зв. внутрішньої форми імені (прихованого значення або гри слів у назві) та, нарешті, контрольну оцінку еквівалентності перекладу оригіналу.

У перекладацькій практиці застосовуються різні способи передачі онімів, залежно від природи назви та контексту. Найпоширеніший метод – транскрипція або транслітерація, тобто передача іншомовного імені засобами абетки мови перекладу зі збереженням звучання. Такий підхід використовується переважно для власних імен людей, географічних назв та інших реалій, які не мають прямого лексичного значення або добре відомі під своєю оригінальною назвою. Інший прийом – калькування, тобто поморфемний або дослівний переклад значущих частин назви, коли сам онім є семантично прозорим. Калькування доречне у випадках, коли власна назва містить описовий образ чи поняття, зрозуміле цільовій аудиторії. Окрім того, можливі й лексико-семантичні трансформації – зокрема, конкретизація або генералізація значення оніма. Ці прийоми полягають у заміні

назви більш конкретним або більш узагальненим відповідником, якщо це потрібно для збереження зрозумілості та стилістичної доречності. На більш формальному рівні застосовуються також граматичні трансформації: зміни граматичного роду, числа, відмінкових форм власного імені або перебудова синтаксичної конструкції, якщо цього вимагають норми цільової мови. Український теоретик І. Корунець (Корунець, 2003) класифікує такі перекладацькі перетворення на внутрішні (неявні) – що відбуваються на рівні лексичної семантики в межах цільової мови, та зовнішні (явні) – що спричиняють помітні зміни у структурі тексту перекладу. Натомість О. Петрашик (Петрашик, 2016), систематизуючи перекладацькі трансформації, виділяє фонетико-графічні прийоми (транскрипція, транслітерація), семантичні прийоми (калькування, лексичні заміни типу конкретизації чи генералізації значення) та синтаксичні прийоми (переструктурування речень, граматичні зміни тощо). Обираючи метод перекладу оніма, перекладач зважає на характер власної назви: чи вона несе тільки ідентифікаційну функцію, чи має певний зміст або виконує художню роль. У випадку, коли ім'я власне не містить додаткового смислу, доцільно зберегти його форму максимально близько до оригіналу (через транслітерацію). Якщо ж онім має прозоре значення або важливий для розуміння задуму підтекст, може застосовуватися переклад смислу або пояснювальний компонент. Головним критерієм успішного перекладу є комунікативно-функціональна еквівалентність: передача не лише буквального найменування, а й того ефекту, асоціацій та відгуку, який викликає оригінальний онім у носіїв мови. Збереження цього ефекту забезпечує цілісність художнього твору в перекладі та максимально наближує читача перекладу до сприйняття твору оригіналу.

У романі Дж. Барнза «Історія світу в 10 1/2 розділах» нам зустрілись такі категорії власних назв: антропоніми, гідроніми, топоніми, назви кораблів, власні назви груп, спілок, організацій, фактоніми, фітоніми, зооніми, хроматоніми, назви стихійних лих, документоніми, урбаноніми, космоніми, назви свят, назви періодичних видань, хроматоніми, теоніми, екклезіонізми, назви історичних подій, етроніми.

У романі, який є циклом концептуально пов'язаних новел, антропоніми відіграють важливу роль. Серед них найпоширенішими є біблійні імена та імена персонажів давньогрецької міфології, що зумовлено активним використанням біблійних алюзій не лише на мовному, а й на сюжетному рівнях. Окрім того, часто згадуються імена зви-

чайних людей, відомих художників, письменників, що відображає розмаїття сюжетних ліній та персонажів у творі.

Другу за обсягом групу становлять топоніми – від назв будівель, вулиць, міст і країн до назв морів і океанів. Така різноманітність пояснюється морською тематикою твору, де кожна новела відбувається в новому місці, а герої постійно подорожують. Далі за частотністю йдуть ергоніми – назви організацій, видавництв та спільнот, що теж мають сюжетне значення. Найрідше вживаються зооніми й фітоніми, серед яких переважають вигадані або стилізовані назви тварин і рослин.

Аналізуючи переклад власних назв у романі, ми виділили фонетико-графічні та семантичні прийоми.

Отже, у досліджуваному нами творі за принципом фонетичної подібності або транскрипцією передано 58 власних назв, що становить 16,2%. Наприклад:

I just took Paul and put him in his basket and got on the bus with as much tinned food as I could carry and some bottles of water (Barnes, Hyperion Books: 135).

Я просто посадила Пола в кошик, збрала стільки консервів, скільки змогла понести, кілька пляшок води – і пішла на автобус (Барнз, Клуб сімейного дозвілля: 100).

He was perfectly calm when painting, reported Antoine Alphonse Montfort, the pupil of Horace Vernet; there was little perceptible motion of the body or the arms, and only a slight flushing of the face to indicate his concentration (Barnes, Hyperion Books: 186).

Малював він в абсолютно спокійному стані, згадує Антуан Альфонс Монфор, учень Ораса Верне; він не дуже енергійно рухав тілом і руками, тільки легкий рум'янець виказував його зосередженість (Барнз, Клуб сімейного дозвілля: 138).

Здебільшого у творі принципом фонетичної подібності передаються антропоніми та назви організацій, рідше топоніми.

Except that they did not go, as promised, to the Rotunda, but went instead to a rival attraction (Barnes, Hyperion Books: 210)...

Тільки от пішли вони не до Ротонди, як він обіцяв, а на конкурентний атракціон, (Барнз, Клуб сімейного дозвілля: 158) ...

I got off at the terminal on Harry Chan Avenue and started walking (Barnes, Hyperion Books: 135)...

Я зійшла на зупинці Гаррі-Чен-авеню – і пішла в бік Еспланади (Барнз, Клуб сімейного дозвілля: 100)...

Принцип графічної подібності або транслітерація перекладач застосував до 71 власної назви, що складає 20%. Наприклад:

And in the last days of the crisis, Greg didn't always come home at nights (Barnes, Hyperion Books: 135).

Тож коли я дізналася, що сталося, то не стала чекати, доки Грег повернеться. (Барнз, Клуб сімейного дозвілля: 100)

Matt didn't know whether to believe him but can you risk it? (Barnes, Hyperion Books: 276).

Метт не знав, чи вірити, але хіба тут можна ризикувати? (Барнз, Клуб сімейного дозвілля: 214)

Принцип графічної подібності у тексті роману застосовується переважно для передачі антропонімів, однак зустрічаються і приклади передачі хремотонімів та назв організацій.

The Argus clewed up her sails and lay on to their starboard, half a pistol shot away (Barnes, Hyperion Books: 180).

«Аргус» підібрав вітрила й розвернувся правим бортом на відстані половини пістолетного пострілу від плоту (Барнз, Клуб сімейного дозвілля: 136).

Then the two ladies gave themselves up to the Favaid-i-Osmaniyeh, a Turkish company running steamers to Trebizond (Barnes, Hyperion Books: 220).

Відтак дами зійшли на борт судна турецької компанії «Фаваїд-і-Османіє» і попливли до Трапезунда (Барнз, Клуб сімейного дозвілля: 166).

Практична транскрипція використовується у 13% випадків, що складає 47 прикладів. Наприклад:

The same prudence, murmuring insistently at him across numerous gory news reports, had made Franklin Hughes acquire an Irish passport (Barnes, Hyperion Books: 63).

Із тієї самої далекоглядності, яка тихо шепотіла йому свою пораду на тлі кривавих репортажів у газетах, Франклін Г'юз придбав собі ірландський паспорт (Барнз, Клуб сімейного дозвілля: 43).

At the moment we just give it to Rojas – he's the fourth assistant and a local and he's been appointed postman (Barnes, Hyperion Books: 281).

Поки що ми просто здаємо її Рохасу – четвертому асистенту, він місцевий, то його обрали за поштаря (Барнз, Клуб сімейного дозвілля: 217).

Здебільшого у тексті практичною транскрипцією перекладені антропоніми східного походження. Цей спосіб передачі застосовується для збереження звукової форми назви, для передачі колориту та мовної специфіки.

Також у тексті роману зустрічаються багато прикладів передачі практичною транскрипцією топонімів та хремотонімів.

You'd be lost here I can tell you angel, especially given you don't know how to get from Shepherd's

Bush to Hammersmith without a police escort (Barnes, Hyperion Books: 280).

Ти б, ангеле мій, тут заблукала точно, особливо з огляду на те, що ти без супроводу поліції не знаєш, як дістатися від Шепердс-Бушу до Гаммерсміту (Барнз, Клуб сімейного дозвілля: 216).

Прямий графічний перенос один з найменших за чисельністю способів перекладу у проаналізованому романі. Він складає 3 приклади або 1% від вибірки. Наприклад:

We happily did not run into the family Cleridae or the mite Pediculoides or parasitic wasps of the family Braconidae (Barnes, Hyperion Books: 38).

Ми, на щастя, не зустрічалися з жуками родини Cleridae, з кліщами роду Pediculoides, а також із осаами-паразитами родини Braconidae (Барнз, Клуб сімейного дозвілля: 23).

Спосіб прямого графічного переносу використано лише для передачі зоонімів.

Традиційний ономастичний відповідник є найчастотнішим способом перекладу. Він використовується у 99 випадках, що складає 27,6%. Наприклад:

They went ashore at chichi Mykonos, where an elderly headmaster twisted his ankle while climbing among the ruins; at marbled Paros and volcanic Thira (Barnes, Hyperion Books: 66).

Сходили на берег на шикарному Міконосі (там літній директор школи підвернув ногу, лазячи руїнами), на мармуровому Паросі й вулканічному Санторіні (Барнз, Клуб сімейного дозвілля: 45).

Der Stürmer commented that if the Jews chose to take up their return passages to Germany, they should be accommodated at Dachau and Buchenwald (Barnes, Hyperion Books: 266).

У Der Stürmer зауважували, що коли євреї вирішать повертатися до Німеччини, то опиняться в Дахау чи Бухенвальді (Барнз, Клуб сімейного дозвілля: 204).

Таким способом перекладено топоніми, гідроніми та деякі антропоніми. Він виявився найпопулярнішим, бо багато топонімів та гідронімів, використаних автором, вже усталені та мають затверджений, раніше застосований традиційний відповідник. Деякі антропоніми, теж вже доволі розповсюджені отже теж мають відповідники

I mean the real country, somewhere hidden away – Wales maybe or Yorkshire (Barnes, Hyperion Books: 293).

Я маю на увазі справжнє село, десь заховане – може, у Вельсі, може, в Йоркширі (Барнз, Клуб сімейного дозвілля: 228).

They just programmed a computer in the Gulf or wherever, and the ship practically sailed itself all the way to London or Sydney (Barnes, Hyperion Books: 143).

Вони просто десь там, у Перській затоці, запрограмували комп'ютер – і корабель фактично сам поплив до Лондона чи Сіднея (Барнз, Клуб сімейного дозвілля: 106).

Одним з частотних способів, які використав перекладач, виявився спосіб калькування. Спосіб калькування був використаний у 14%, а саме для передачі 50 власних назв:

...but the bird that nested in the Tree of Knowledge was no more proof against the waves than the brindled vole (Barnes, Hyperion Books: 20).

... тільки от птах, який гніздився на Дереві Пізнання, був захищений від хвиль не краще, аніж смугаста полівка (Барнз, Клуб сімейного дозвілля: 9).

He founded a village on the lower slopes of the mountain, and spent his days dreaming up new decorations and honours for himself: Holy Knight of the Tempest, Grand Commander of the Squalls and so on (Barnes, Hyperion Books: 36).

Він заснував селище (яке нині у вас зветься Архурі) біля підніжжя гори і цілими днями вигадував собі нові регалії й титули: Святий Лицар Бурі, Повелитель Штормів і таке інше (Барнз, Клуб сімейного дозвілля: 21).

Зазвичай перекладач використовує цей спосіб для передачі фітонімів, антропонімів представлених прізвиськами. Це пояснюється тим, що перекладачу необхідно передати образ героя, створений автором або перекласти назву рослини, яка не має еквіваленту.

You – we – are being held hostage by the Black Thunder group to secure the release of three of their members (Barnes, Hyperion Books: 91).

Вас – нас – тримає в заручниках група «Чорний грім», вимагаючи звільнення трьох своїх членів (Барнз, Клуб сімейного дозвілля: 66).

Змішаний переклад було використано для передачі 24 власних назв, що складає 6,6% вибірки.

У багатьох випадках змішаний переклад комбінує калькування + транскрипцію/транслітерацію. Наприклад:

Lawrence Beesley made no mention of female dress in his book *The Loss of the Titanic* (Barnes, Hyperion Books: 250).

Лоренс Біслі у своїй книжці «Загибель “Титаніка”» ніде не згадує про жіночий одяг (Барнз, Клуб сімейного дозвілля: 191).

She had lately been excited by reports of the exhibition at Bullock's Egyptian Hall in Piccadilly (Barnes, Hyperion Books: 209)...

Її тоді дуже схвилювала новина про виставку в Єгипетській залі Баллока на Піккаділлі (Барнз, Клуб сімейного дозвілля: 158)...

Також часто зустрічається комбінація калькування + практична транскрипція. Наприклад:

Not a Russo, I think. Dr Friedrich Parrot. Professor in the University of Dorpat (Barnes, Hyperion Books: 219).

Схоже, не Руссо. Доктор Фрідріх Паррот, професор Дерптського університету (Барнз, Клуб сімейного дозвілля: 166).

У більшості випадків змішаний вид перекладу було використано для передачі хремотонімів, рідше топонімів та антропонімів.

Висновки. Таким чином, ми можемо побачити, що найпоширенішим способом перекладу власних назв у романі Джуліана Барнза «Історія світу в 10 1/2 розділах» є традиційний ономастичний відповідник 99 прикладів, що складає 27,6% від вибірки. За ним йдуть транслітерація 71 власна назва (20%), транскрипція 58 прикладів (16,2%), не менш частотними виявились калькування 50 власних назв (14%) та практична транскрипція 47 прикладів, що складає 13% від вибірки. Найменш частотними виявились уточнюючий переклад 6 прикладів, що складає 1,6% від вибірки, та прямий графічний переніс 3 приклади це 1% від вибірки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Барнз Дж. Історія світу в 10 1/2 розділах / пер. з англ. Г. Яновської. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2018. 352 с.
2. Бережна М. В. Тринадцять етапів перекладу власних назв та імен. Суми: Сумський державний університет, 2007. 6 с.
3. Греков О. В. Роль ономастики у навчанні та вдосконаленні навиків перекладу. Миколаїв: Чорноморський національний університет імені Петра Могили, 2018. С. 94–100.
4. Карпенко О. Ю. Структура індивідуального ергонімічного фрейму. Записки з ономастики. Одеса: Астропринт, 2007. С. 11–22.
5. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця: Нова Книга, 2003. 448 с.
6. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. Київ: Академія, 2005. 368 с.
7. Лукаш Г. П. Структурно-семантична організація онімної лексики художнього тексту. Дніпропетровськ: АМСУ, 1997. С. 113–114.
8. Петрашик О. В. Основні причини зміни структури речення при перекладі. Київ: Національний технічний університет України «КПІ», 2016. 3 с.
9. Склярєнко О. Типологічна ономастика. Одеса: Астропринт, 2012. 413 с.
10. Koß G. Namenforschung. Eine Einführung in die Onomastik. 3 aktualisierte Auflage. Tübingen: Niemeyer, 2002. 248 p.
11. Barnes J. *History of the World in 10 1/2 Chapters*. New York: Hyperion Books, 1989. 307 p.

REFERENCES

1. Barnes J. (2018). *Istoriia svitu v 10 1/2 rozdilakh* [A History of the World in 10½ Chapters] / transl. by H. Yanovska. Kharkiv : Klub simeinoho dozvillia. 352 p. [in Ukrainian].
2. Berezhna M. V. (2007). *Trynadsiat etapiv perekladu vlasnykh nazv ta imen* [Thirteen stages of proper names and personal names translation]. Sumy : Sumskyi derzhavnyi universytet. 6 p. [in Ukrainian].
3. Hrekov O. V. (2018). Rol onomastyky u navchanni ta vdoskonalenni navykiv perekladu [The role of onomastics in teaching and improving translation skills]. Mykolaiv : Chornomorskyi natsionalnyi universytet imeni Petra Mohyly. 94–100. [in Ukrainian].
4. Karpenko O. Yu. (2007). *Struktura indyvidualnoho erhonimichnoho freimu* [Structure of the individual ergonymic frame]. *Zapisky z onomastyky – Notes in Onomastics*. Odesa : Astroprint. 11–22. [in Ukrainian].
5. Korunets I. V. (2003). *Teoriia i praktyka perekladu (aspektnyi pereklad)* [Theory and practice of translation (aspectual translation)]. Vinnytsia : Nova Knyha. 448 p. [in Ukrainian].
6. Kocherhan M. P. (2005). *Vstup do movoznavstva* [Introduction to Linguistics]. Kyiv : Akademiia. 368 p. [in Ukrainian].
7. Lukash H. P. (1997). *Strukturno-semantychna orhanizatsiia onimnoi leksyky khudozhnoho tekstu* [Structural and semantic organization of onymic vocabulary in literary texts]. Dnipropetrovsk : AMSU. 113–114. [in Ukrainian].
8. Petrashyk O. V. (2016). *Osnovni prychny zminy struktury rechenia pry perekladi* [Main reasons for sentence structure changes in translation]. Kyiv : Natsionalnyi tekhnichnyi universytet Ukrainy “KPI”. 3 p. [in Ukrainian].
9. Skliarenko O. (2012). *Typolohichna onomastyka* [Typological Onomastics]. Odesa : Astroprint. 413 p. [in Ukrainian].
10. Koß G. (2002). *Namenforschung. Eine Einführung in die Onomastik*. [Name research: An introduction to onomastics] 3 aktualisierte Auflage. Tübingen : Niemeyer. 248 p. [in German].
11. Barnes J. (1989). *History of the World in 10 1/2 Chapters*. New York : Hyperion Books. 307 p.